

Tiedotusyksikkö

Euroopan unionin tuomioistuin
LEHDISTÖTIEDOTE nro 11/17
Luxemburgissa 7.2.2017

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus asiassa C-638/16 PPU
X ja X v. Belgian valtio

Julkisasiamies Mengozzin mukaan jäsenvaltioiden on myönnettävä viisumi humanitaarisista syistä, kun on olemassa merkittäviä perusteita uskoa, että viisumin epääminen asettaa kansainvälistä suojelua etsivät henkilöt alttiiksi kidutukselle taikka epäinhimilliselle tai halventavalle kohtelulle

Sillä, onko asianomaisen henkilön ja jäsenvaltion, jolle viisumihakemus tehdään, välillä siteitä, ei ole merkitystä

Syyrialainen aviopari ja heidän kolme pientä alaikäistä lastaan, jotka ovat Aleppossa (Syyria) asuvia Syyrian kansalaisia, jättivät 12.10.2016 viisumihakemukset Belgian suurlähetystössä Beirutissa (Libanon). He palasivat Syyriaan 13.10.2016. Hakemukset koskivat EU:n viisumisäännöstöön¹ perustuvia alueellisesti rajoitettuja viisumeita, joiden turvin perhe voisi lähteä piiritetystä Aleppon kaupungista ja tehdä turvapaikkahakemuksen Belgiassa. Eräs perheenjäsenistä ilmoittaa muun muassa, että aseistettu ryhmä oli siepannut hänet, hakannut ja kiduttanut häntä ja lopuksi vapauttanut hänet lunnaita vastaan. He korostavat erityisesti Syyrian ja varsinkin Aleppon turvallisuustilanteen heikentymistä sekä sitä, että koska he ovat ortodoksikristittyjä, he ovat vaarassa joutua uskontoonsa perustuvan vainon kohteeksi. He lisäävät, että heidän on mahdotonta rekisteröityä pakolaisiksi naapurimaissa, kun otetaan huomioon erityisesti, että Libanonin ja Syyrian välinen raja on tällä välin suljettu.

Office des étrangers (ulkomaalaisvirasto, Belgia) hylkäsi nämä hakemukset 18.10.2016. Se katsoo, että koska kyseessä oleva syyrialaisperhe hakee alueellisesti rajoitettua viisumia tehdäkseen turvapaikkahakemuksen Belgiassa, sillä on selvästi aikomus oleskella Belgiassa yli 90 päivää.² Ulkomaalaisvirasto korostaa lisäksi erityisesti, että jäsenvaltiot eivät ole velvollisia ottamaan alueelleen vastaan kaikkia henkilöitä, jotka elävät katastrofaalisissa olosuhteissa.

Syyrialaisperhe pyysi näin ollen Conseil du contentieux des étrangers'ia (ulkomaalaisasioita käsittelevä hallintotuomioistuin, Belgia) lykkäämään päätösten, joilla viisumihakemukset oli hylätty, täytäntöönpanoa. Kyseinen tuomioistuin päätti esittää unionin tuomioistuimelle kiireellisen pyynnön viisumisäännöstön tulkinnasta sekä Euroopan unionin perusoikeuskirjan 4 artiklan (kidutuksen sekä epäinhimillisen tai halventavan rangaistuksen ja kohtelun kieltö) ja 18 artiklan (oikeus turvapaikkaan) tulkinnasta.

Julkisasiamies Paolo Mengozzi päätyy tänään esittämässään ratkaisuehdotuksessa ensinnäkin siihen, että kyseessä olevan syyrialaisperheen tilanne kuuluu viisumisäännöstön ja näin ollen unionin oikeuden alaan.

Hän katsoo myös, että kun jäsenvaltion viranomaiset tekevät päätöksen viisumisäännöstön nojalla, ne soveltavat unionin oikeutta ja ovat näin ollen velvollisia kunnioittamaan perusoikeuskirjassa taattuja oikeuksia.

¹ Yhteisön viisumisäännöstön laatimisesta 13.7.2009 annettu asetus (EY) N:o 810/2009 ja erityisesti tämän asetuksen 25 artiklan 1 kohdan a alakohta.

² Viisumisäännöstön 1 artiklan 1 ja 2 kohdan mukaan säännöstössä vahvistetaan "viisumien myöntämistä koskevat menettelyt ja edellytykset, joita sovelletaan silloin, kun jäsenvaltioiden kautta tapahtuvan kauttakulun tai jäsenvaltioiden alueella oleskelun on tarkoitus kestää enintään kolme kuukautta minkä hyvänsä kuuden kuukauden jakson aikana". Kyseisen säännöstön 32 artiklan 1 kohdan b alakohdassa säädetään, että viisumi evätään, jos on perustellut syyt epäillä hakijan aikomusta poistua jäsenvaltioiden alueelta ennen haetun viisumin voimassaolon päättymistä.

Julkisasiamies Mengozzi korostaa tältä osin, että perusoikeuskirjassa vahvistetut perusoikeudet, joita jäsenvaltioiden viranomaisten on kunnioitettava toimiessaan unionin oikeuden puitteissa, on taattu tällaisen viranomaisen antaman toimen adressaateille mistään alueellisista kriteereistä riippumatta.

Kysymykseen siitä, onko jäsenvaltion myönnettävä viisumi humanitaarisista syistä tilanteessa, jossa on olemassa näyttöä esimerkiksi perusoikeuskirjan 4 artiklan rikkomisen vaarasta, julkisasiamies vastaa myöntävästi ja näin riippumatta siitä, onko henkilön ja jäsenvaltion, jolle hakemus on tehty, välillä siteitä.

Julkisasiamies ei hyväksy viisumisäännösten tulkitsemista siten, että siinä annettaisiin jäsenvaltioille vain pelkkä valtuutus myöntää tällaisia viisumeita. Hänen kantansa perustuu sekä viisumisäännösten säännösten sanamuotoon ja rakenteeseen että siihen, että jäsenvaltioiden on harkintavaltaansa käyttäessään kunnioitettava perusoikeuskirjassa taattuja oikeuksia, kun ne soveltavat näitä säännöksiä.

Tässä asiayhteydessä jäsenvaltioiden käytettävissä olevaa harkintavaltaa rajaa väistämättä unionin oikeus.

Julkisasiamies pitää kiistattomana, että kantajilla oli Syyriassa ainakin todellinen vaara joutua sellaisen erittäin vakavan epäinhimillisen kohtelun uhriksi, joka kuuluu selvästi perusoikeuskirjan 4 artiklassa määrätyn kiellon alaan. Kun otetaan huomioon erityisesti Syyrian tilanteesta käytettävissä olevat tiedot, Belgian valtio ei voinut päätellä, että se olisi vapautettu perusoikeuskirjan 4 artiklan mukaisen positiivisen velvoitteensa täyttämisestä.

Julkisasiamies Mengozzi ehdottaa näin ollen, että unionin tuomioistuin vastaa Conseil du contentieux des étrangers'n esittämään kysymykseen, että jäsenvaltion, jolta kolmannen maan kansalainen hakee alueellisesti rajoitettua viisumia humanitaarisista syistä, on myönnettävä tällainen viisumi, jos on merkittäviä perusteita uskoa, että tällaisen asiakirjan epääminen johtaa siihen välittömään seuraukseen, että kyseinen kansalainen joutuu perusoikeuskirjan 4 artiklassa kielletyn kohtelun kohteeksi, riistämällä häneltä laillisen keinon käyttää oikeuttaan pyytää kansainvälistä suojelua tässä jäsenvaltiossa.

HUOMAUTUS: Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus ei sido unionin tuomioistuinta. Julkisasiamiehen tehtävänä on antaa unionin tuomioistuimelle riippumattomasti oikeudellinen ratkaisu käsiteltävänä olevasta asiasta. Unionin tuomioistuin aloittaa nyt tämän asian harkinnan, ja tuomio julistetaan myöhemmin.

HUOMAUTUS: Ennakkoratkaisupyyntö antaa jäsenvaltioiden tuomioistuimille mahdollisuuden tiedustella niiden käsiteltävänä olevan yksittäisen asian puitteissa unionin tuomioistuimelta unionin oikeuden tulkintaa tai unionin toimen pätevyyttä. Unionin tuomioistuin ei ratkaise kansallisen tuomioistuimen käsiteltävänä olevaa asiaa. Kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on ratkaista asia unionin tuomioistuimen ratkaisun mukaisesti. Unionin tuomioistuimen ratkaisu sitoo vastaavalla tavoin muita kansallisia tuomioistuimia, jotka käsittelevät samanlaista ongelmaa.

Tämä on tiedotusvälineiden käyttöön tarkoitettu epävirallinen asiakirja, joka ei sido Euroopan unionin tuomioistuinta.

Ratkaisuehdotuksen [koko teksti](#) julkaistaan CURIA-sivustolla lukemispäivänä.

Lisätietoja: Gitte Stadler ☎ +352 4303 3127

Kuvia ratkaisuehdotuksen lukemisesta on saatavilla "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106